

Homilie op de 29ste zondag (Jaar B) in de O.L.Vrouwkerk van Ver-Assebroek (19-10-2024)

Lezingen: Jesaja 53,10-11; Hebreëën 4,14-16; Marcus 10,35-45

Broeders en zusters,

Het evangelie van vandaag begint met een eigenaardig gesprek tussen Jezus en de twee zonen van Zebedeüs, Jakobus en Johannes. U herinnert zich nog wel dat ze, samen met twee andere broers, Simon en Andreas, tot de eerste groep mensen behoorden die door Jezus geroepen werden om hem na te volgen. Ze kennen Jezus dus al lang. Ze weten waarvoor hij staat en wat hem bezielt. Ze maken deel uit van de twaalf leerlingen die Jezus speciaal heeft uitverkoren om met hem mee te werken op zijn omzwervingen door het hele land en hem te volgen op zijn laatste tocht naar Jeruzalem. Jezus heeft net voor de derde keer voorspeld wat hem daar te wachten staat: met name dat de religieuze leiders hem zullen arresteren en hem ter dood laten veroordelen. En weten jullie hoe Jakobus en Johannes reageren? Je zou verwachten dat ze hun medeleven met Jezus betuigen en zeggen dat ze hem trouw zullen blijven en zelfs bereid zijn met hem te sterven. Maar neen, in de plaats daarvan zeggen ze ongegeneerd: “Meester, wij willen dat U voor ons doet wat wij U vragen”!! Dat is toch onbegrijpelijk! Ze zien Jezus als iemand die al hun verlangens en wensen kan bevredigen en vragen hem als het ware een blanco cheque te ondertekenen: wat we u ook vragen, doe dat voor ons! Het merkwaardige is dat Jezus hen niet onmiddellijk berispt wegens hun ongepaste eis. Integendeel, hij schijnt in te gaan op hun verzoek en vraagt wat ze precies willen dat hij voor hen doet. Maar eigenlijk wil Jezus door zijn tegenvraag “Wat wilt ge dat ik voor u doe?” hen “uit hun kot lokken”. Hij wil dat ze hun verborgen verlangens kenbaar maken. En die zijn inderdaad minder fraai: ze willen op de ereplaatsen zitten, rechts en links van Jezus wanneer hij in glorie terugkeert. Daarmee tonen ze hoe ambitieus ze nog zijn. En dat staat haaks op Jezus’ oproep om deelgenoot in zijn lijden te zijn. Daarom zegt Jezus nu afwijzend: “Ge weet niet wat ge vraagt”. Hij verwijt hen hun onbegrip. Ze beseffen niet dat, als ze Jezus willen volgen op zijn weg naar Jeruzalem, dat ze dan bereid moeten zijn om samen met hem de weg van het lijden te gaan. Dat bedoelt Jezus met de twee beelden van de beker die ze moeten drinken en de doop die ze moeten ondergaan. En de evangelist Marcus voegt er fijntjes aan toe dat de twee leerlingen niet de enigen zijn die in het diepste van hun hart alleen maar uit zijn op eer en glorie. Neen, neen, want “toen de tien anderen dit hoorden, werden ze kwaad op Jakobus en Johannes”, zegt hij. Met andere woorden, de tien anderen waren jaloers op de beide broers en vreesden dat ze de ereplaatsen zouden missen. In hun hart waren ze ook vol ambitie en verlangen naar eer en macht. Verlangen naar eer en macht zit ergens diep verscholen in het hart van iedere mens, zelfs van de twaalf leerlingen die later de leiders van de kerk zullen worden. En dat geldt ook voor de kerkleiders doorheen de geschiedenis. Ze hebben soms ook meer gestreefd naar macht en eer in plaats van naar dienstbaarheid. Ze hebben soms zelfs hun macht misbruikt tegenover de gelovigen. Clericalisme noemt paus Franciscus dat. De misbruikschandalen door priesters in de voorbije decennia hebben dat op tragische wijze aangetoond.

Het is daarom dat Jezus verder gaat met zijn onderricht aan de leerlingen. En hij maakt daarbij een onderscheid, ja zelfs een tegenstelling tussen de wijze waarop de wereldlijke leiders van de volkeren hun macht uitoefenen en waarop de kerkelijke

leiders hun gezag over de gelovigen zouden moeten uitoefenen. Als we willen begrijpen wat hij zegt over de “heersers der volkeren” moeten we beseffen dat Jezus leefde in een bezet land. Het stond onder de macht van de Romeinse keizers, die met man en macht een wereldwijd imperium hadden weten uit te bouwen. En daarover zegt Jezus haarscherp: “Gij weet dat zij die als heersers der volkeren gelden hen met ijzeren vuist regeren en dat de groten misbruik maken van hun macht”. Wat Jezus zegt over de wereldlijke heersers van zijn tijd, geldt ook nog op de dag van vandaag. Als we rondom ons kijken, dan zien we helaas dat vele landen nog geregeerd worden door autoritaire leiders met een imperialistische agenda. Het gevolg daarvan is oorlogen in veel landen, miljoenen vluchtelingen en honderdduizenden doden. De situatie in de wereld van vandaag is om droevig en zelfs wanhopig van te worden. Nog altijd regeren de leiders der volkeren hun onderdanen met ijzeren vuist en maken ze misbruik van hun macht.

Tegenover deze situatie pleit Jezus voor een andere manier van gezag voeren. Het samenlevingsmodel dat Jezus als alternatief voorstelt is net omgekeerd. Hij zegt: “wie onder u groot wil zijn moet dienaar van u zijn”. Macht als dienst. Wanneer je een leidende rol toebedeeld krijgt, dan moet je dit uitoefenen in een geest van dienstbaarheid. En Jezus verwijst impliciet naar zichzelf als voorbeeld: “de Mensenzoon, zegt hij, is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen”. En hij weet dat dienstbaarheid ook lijden met zich meebrengt. Jezus is gekomen om te dienen en om “zijn leven te geven als losprijs voor velen”. Dat alternatieve samenlevingsmodel geldt in de eerste plaats voor de Kerk: wie in de Kerk gezag wil uitoefenen als paus, bisschop, priester of diaken, moet bereid zijn om zich ten dienste te stellen van de gemeenschap en desnoods zijn leven te geven. Anders is hij niet waard om een leidende rol in de Kerk op te nemen.

Maar dat geldt ook als raadgeving voor het leiderschap in de wereld. We vieren vandaag missiezondag. Dat betekent dat het christendom en de christelijke missionarissen die alternatieve visie op leiderschap hebben aangeboden aan de wereld en dit nog steeds doen. Misschien mogen we zelfs zeggen dat de democratische regeringsvorm een vrucht is van de christelijke evangelisatie. De democratie, als een vorm van regeren waarin de machthebbers het volk niet ‘met ijzeren vuist regeren’, maar hun macht als een vorm van dienstbaarheid begrijpen, is zonder de invloed van de christelijke missie in de loop van de geschiedenis ondenkbaar. Tegenover dictatoriale regimes die hun macht misbruiken om mensen uit te buiten en tot slaven te maken, komen christenen ook vandaag nog op voor een democratisch regime, waarin leiders hun volk belangeloos dienen, tot welzijn van allen. Dat brengt soms lijden en sterven met zich mee. Mensen die in het openbaar opkomen voor democratische vrijheden in dictatoriale regimes worden gevangen gezegd, gefolterd en gedood tot op de dag van vandaag. Democratie als een christelijk geïnspireerde vorm van samenleven is geen vanzelfsprekend bezit. Het is een kwetsbare erfenis die steeds weer bedreigd wordt door de eerezucht en machtsdrang van politieke leiders. Laten we daarom bidden voor leiders die bereid zijn anderen te willen dienen, in de Kerk en in de maatschappij. Amen.

Adelbert Denaux, pr.